

POLITECHNIKA
OPOLSKA

PRZEGLĄD NAUK STOSOWANYCH

pod redakcją
Mariusza Rząsy

nr **19**

Wydział Ekonomii i Zarządzania
Opole, 2018

PRZEGLĄD NAUK STOSOWANYCH
NR 19

ISSN 2353-8899

Przegląd Nauk Stosowanych Nr 19 (2)

Redakcja: Mariusz R. Rząsa

Wszystkie artykuły zostały ocenione przez dwóch niezależnych recenzentów

All contributions have been reviewed by two independent reviewers

Komitet Naukowy czasopisma:

dr hab. Mariusz Zieliński (przewodniczący)

dr inż. Małgorzata Adamska, dr hab. Maria Bernat, dr Ewa Golbik-Madej,
dr Anna Jasińska-Biliczak, dr hab. Izabela Jonek-Kowalska, dr inż. Brygida Klemens,
dr hab. Barbara Kryk, dr Małgorzata Król, dr hab. Aleksandra Kuzior,
prof. dr hab. Krzysztof Malik, dr hab. Mirosława Michalska-Suchanek, Roland Moraru,
PhD. Prof. (Rumunia), doc. PhDr. Michal Oláh PhD (Słowacja),
Volodymyr O. Onyshchenko, Ph.D. Prof. (Ukraina), dr hab. Kazimierz Rędziński,
dr Alina Rydzewska, dr hab. Brygida Solga, dr inż. Marzena Szewczuk-Stępnień,
dr hab. Urszula Szućcik, doc. PhDr. ThDr. Pavol Tománek, PhD (Słowacja), PhDr. Jiří Tuma,
PhD (Republika Czeska), dr hab. inż. Janusz Wielki

Komitet Redakcyjny:

dr hab. Mariusz Zieliński (przewodniczący)

dr inż. Małgorzata Adamska, dr hab. Maria Bernat, prof. dr hab. Krzysztof Malik,
dr hab. inż. Janusz Wielki, dr inż. Magdalena Ciesielska (sekretarz)

Recenzenci:

Przemysław Adamkiewicz, Artur Andruszkiewicz, Robert Banasiak, Agnieszka Dornfeld Kmak,
Tadeusz Dyr, Robert Hanus, Mariusz R. Rząsa, Radosław Wajman, Józef Wiora, Mariusz Zieliński

Copyright by Politechnika Opolska 2018

Projekt okładki: Krzysztof Kasza

Opracowanie graficzne: Oficyna Wydawnicza Politechniki Opolskiej

Wydanie I, 2018 r.

ISSN 2353-8899

Spis treści

Paweł CYBULSKI SŁOWO WSTĘPNE	5
Justyna BIOŁY-KOBYLAŃSKA KONFERENCJA „PRAKTYCZNE ASPEKTY I MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA POTENCJAŁU NAUKOWO-BADAWCZEGO ORAZ TRANSFER WIEDZY POMIĘDZY SEKTOREM NAUKI, A JEDNOSTKAMI KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ”	7
Krzysztof MALIK, Barbara BĘTKOWSKA-CELA, Agnieszka DORNFELD-KMAK MODEL WSPÓŁPRACY IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ W OPOLU Z POLITECHNIKĄ OPOLSKĄ	17
Krzysztof MALIK, Barbara BĘTKOWSKA-CELA, Agnieszka DORNFELD-KMAK CZY WARTO SKONSOLIDOWAĆ SYSTEMY ZARZĄDZANIA? ANALIZA DOKONANA W OPARCIU O SYSTEMY ZARZĄDZANIA W KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ	27
Robert EHRMANN LABORATORIA KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ	37
Piotr KRACZMAR, Mariusz R. RZĄSA PROBLEMATYKA POBORU PRÓBEK W CYSTERNACH PRZEWOŻĄCYCH MATERIAŁY PODLEGAJĄCE KONTROLI CELNO-SKARBOWEJ	45
Mariusz R. RZĄSA WPŁYW LICZBY PRÓBEK NA ODCHYLENIE UŚREDNIONEGO PARAMETRU CIECZY POBRANEJ Z CYSTERNY	55
Przemysław KRAWCZYK, Przemysław MISIURSKI ANALIZA DANYCH PODATKOWYCH – ZARYS PROBLEMU	61
Wojciech ZIMOCH NARZĘDZIA INFORMATYKI ŚLEDZCZEJ W SŁUŻBIE ZWALCZANIA PRZESTĘPCZOŚCI EKONOMICZNEJ	73
Rafał KOKOT, Tomasz TURBA ZARYS HISTORYCZNY SIECI DARKNET ORAZ ASPEKTY LEGALNEGO I NIELEGALNEGO WYKORZYSTANIA TECHNOLOGII TOR	83
Mariusz R. RZĄSA, Wojciech GĘSIKOWSKI TECHNIKI KOMPUTEROWE WSPOMAGAJĄCE ANALIZĘ OBRAZÓW RTG W KONTROLI CELNO-SKARBOWEJ	95

SŁOWO WSTĘPNE

Ten numer Przeglądu Nauk Stosowanych poświęcony jest w całości ogólno-polskiej konferencji naukowej zatytułowanej „Praktyczne aspekty i możliwości wykorzystania potencjału naukowo- badawczego oraz transfer wiedzy pomiędzy sektorem nauki, a jednostkami Krajowej Administracji Skarbowej”, która odbyła się w Opolu w dniach 13-14 marca 2018 r. z inicjatywy Izby Administracji Skarbowej w Opolu i Politechniki Opolskiej. W niniejszym numerze Przeglądu Nauk Stosowanych zamieszczono informacje o konferencji oraz opublikowano wybrane artykuły autorów wystąpień konferencyjnych. Wśród autorów artykułów są zarówno pracownicy naukowci uczelni, jak również pracownicy i funkcjonariusze jednostek Krajowej Administracji Skarbowej. Wiele artykułów posiada dwóch autorów reprezentujących obydwie środowiska, co dowodzi współpracy pomiędzy tymi sektorami.

Głównym celem tego naukowego wydarzenia była dyskusja i wymiana doświadczeń pomiędzy środowiskiem naukowym uczelni a przedstawicielami izb administracji skarbowej z całego kraju dotycząca możliwych form i obszarów zacieśnienia współpracy obu środowisk. W trakcie dwóch dni konferencji teoretycy i praktycy mogli spotkać się i podyskutować o możliwościach oraz korzyściach, jakie daje partnerstwo nauki z administracją skarbową. Ku satysfakcji Organizatorów konferencja charakteryzowała się wysokim poziomem merytorycznym dyskusji, a jej tematyka spotkała się z dużym zainteresowaniem przedstawicieli obu środowisk. Mamy nadzieję, że publikacja będzie nie tylko źródłem wiedzy, dobrych praktyk, ale także inspiracją dla innych jednostek administracji publicznej.

Paweł Cybulski

Podsekretarz Stanu

Zastępca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej

Ministerstwo Finansów

ul. Świętokrzyska 12

00-916 Warszawa

pawel.cybulski@mf.gov.pl

Robert EHRMANN

LABORATORIA KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ

Streszczenie: Artykuł prezentuje laboratoria w jakie jest wyposażona Krajowa Administracja Skarbowa na terenie Polski. Zawiera on krótki zarys historyczny powstawania laboratoriów oraz uzasadnia celowość ich powstania. W pracy opisano jaką rolę odgrywają tego rodzaju laboratoria w działalności urzędów celno-skarbowych. Przedstawiono przykładowe wyposażenie, zwracając uwagę na cel i zakres prowadzonych badań.

Słowa kluczowe: laboratorium, badania laboratoryjne.

LABORATORY OF NATIONAL REVENUE ADMINISTRATION

Summary: The paper presents a description of the tasks performed by the laboratories in which the National Revenue Administration in Poland is equipped. It contains a brief outline of the historical reasons for the formation of laboratories and the desirability of their creation. The work describes the role of such laboratories in the activities of customs and tax offices. Exemplary equipment is presented, paying attention to the purpose and scope of the research.

Keywords: laboratory, labor tests.

1. WSTĘP

Laboratoria celno-skarbowe funkcjonujące w strukturach Krajowej Administracji Skarbowej zostały utworzone w wyniku działań dostosowawczych podjętych w latach 90 – tych przez administracje celne krajów aspirujących do członkostwa w Unii Europejskiej. Osiągnięcie zdolności do stosowania wspólnej polityki gospodarczej, handlowej oraz celnej, związane było z koniecznością przeprowadzenia transformacji administracji celnej, w szczególności z utworzeniem laboratoriów celnych. Z założenia placówki takie realizują w Unii Europejskiej szereg znaczących zadań, związanych z wykonywaniem badań próbek towarów, dostarczaniem naukowych ekspertyz potrzebnych przy wprowadzaniu w życie regulacji UE we wszystkich zagadnieniach związanych z Taryfą Celną, klasyfikacją i nomenklaturą. Laboratoria odgrywają istotną rolę w walce z nielegalnym handlem i oszustwami, a także coraz aktywniej biorą udział w zwalczaniu fałszerstw i podróbek towarów, stają się - w walce przeciw terroryzmowi- zapleczem naukowo technicznym funkcjonariuszy działających bezpośrednio w terenie. Bardzo istotnym faktem było wskazanie laboratoriów jako skutecznego narzędzia chroniącego życie i zdrowie ludzi oraz zwierząt, a także środowiska naturalnego przed napływem na obszar UE różnorodnych substancji niebezpiecznych.

2. HISTORIA POWSTANIA LABORATORIÓW KAS

W październiku 1997 roku utworzono pierwszą placówkę - Centralne Laboratorium Celne, które rozpoczęło swoją działalność jako Wydział w ówczesnym Departamencie Taryf Celnych i Reguł Pochodzenia Towarów Głównego Urzędu Cel.

Należy pamiętać, że był to zaledwie pierwszy etap i jeden ze środków służących do realizacji celu, jakim było uzyskanie przez polską administrację celną gotowości operacyjno-technicznej do wykonywania efektywnej kontroli celnej i skutecznego zwalczania przestępczości celnej.

Założeniem było utworzenie w Polsce sieci laboratoriów, składającej się z jednostki centralnej, posiadającej szerokie możliwości badawcze i najbardziej wszechstronne wyposażenie analityczne, oraz mniejszych laboratoriów regionalnych, które stanowić powinny pierwszą linię wsparcia kontroli granicznej.

W latach 1999-2004 utworzone zostały kolejne laboratoria celne: w Białymstoku (1999 r.), w Koroszczynie (2001 r.), w Przemyśle (2003 r.) oraz w Gdyni (2003 r.). Proces tworzenia sieci laboratoriów celnych w administracji celnej został zakończony w połowie 2004 r.

Jednocześnie rozpoczęto realizację drugiego etapu przystosowania do wymogów stawianych przez Unię Europejską, tj. wdrażanie systemów zarządzania oraz spełnienie wymagań zawartych w międzynarodowej normie PN-EN ISO/IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. W 2003 roku Centralne Laboratorium Celne jako pierwsze uzyskało certyfikat akredytacji laboratorium badawczego (Nr AB 411) wydany przez Polskie Centrum Akredytacji. Następnie akredytację uzyskiwały:

- w 2004 r.- Laboratorium Celne w Białymstoku - AB 501,
- w 2005 r.- Laboratorium Celne w Koroszczynie - AB 656,
- w 2007 r.- Laboratorium Celne w Przemyśle – AB 826,
- w 2008 r. - Laboratorium Celne w Gdyni – AB 907.

Od chwili uzyskania akredytacji system zarządzania we wszystkich laboratoriach podlega ciągłemu rozwojowi. Wdrożenie systemu zarządzania oraz uzyskanie akredytacji przyniosło wiele wymiernych korzyści, w tym:

- udowodnione kompetencje do wykonywania badań,
- wzrost wiarygodności uzyskiwanych wyników badań,
- potwierdzenie bezstronności i rzetelności działania,
- wprowadzenie efektywnego systemu dokumentowania,
- zapewnienie dobrej praktyki profesjonalnej na każdym etapie wykonywania badań.

Akredytacja daje gwarancję, że akredytowane przez Polskie Centrum Akredytacji usługi (w tym przypadku badania) są godne zaufania i akceptowane na rynkach europejskich i światowych.

Obecnie w sieci laboratoriów KAS stosowanych jest łącznie 160 akredytowanych metod pomiarowych i analitycznych.

Jednocześnie, wysoki poziom wyników badań i ich wiarygodność, zapewnia prowadzona w laboratoriach bieżąca kontrola jakości badań, polegająca na regularnym monitorowaniu jakości uzyskiwanych wyników, poprzez następujące działania:

- udział w badaniach biegłości i/lub porównaniach międzylaboratoryjnych (PT/ILC),
- korzystanie z certyfikowanych materiałów odniesienia,
- powtórne badanie próbek przez te same lub inne osoby,
- badanie próbek przy użyciu różnych metod badawczych,
- prowadzenie sprawdzeń bieżących i okresowych wyposażenia pomiarowego przy wykorzystaniu wzorców i materiałów odniesienia.

3. ZAKRES DZIAŁAŃ LABORATORIÓW KAS

Wykonując regulaminowe zadania, sieć laboratoriów KAS wspiera działania kontrolne, przyczyniając się tym samym do zwiększania poboru ceł i podatków oraz ochrony przed przywozem towarów mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa obywateli lub środowiska naturalnego.

Na rys.1 przedstawiono przykładową aparaturę analityczno-badawczą, stanowiącą wyposażenie laboratoriów celno-skarbowych. Na tego rodzaju aparaturze obecnie laboratoria KAS wykonują badania:

- dotyczące ustalania prawidłowej klasyfikacji taryfowej i rozstrzygnięcia sporów klasyfikacyjnych towarów - zgodnie z wymogami Wspólnotowej Taryfy Celnej (w tym badania wykonywane dla potrzeb Wiążącej Informacji Taryfowej oraz Wiążącej Informacji Akcyzowej),
- prowadzonej przez KAS kontroli przywozu, wywozu i tranzytu towarów podlegających ograniczeniom pozataryfowym, w szczególności ze względu na ochronę życia i zdrowia ludzi, ochronę środowiska i bezpieczeństwa państwa,
- -dla potrzeb organów KAS, realizujących zadania m.in. w sprawowaniu szczególnego nadzoru podatkowego i egzekwowaniu należnych kwot podatku VAT i akcyzy,
- - w ramach prowadzonej przez KAS kontroli próbek artykułów rolno – spożywczych objętych Wspólną Polityką Rolną, w tym określanie zawartości tych składników, od których naliczane są refundacje wywozowe - wypłacane przez ARR.

Rysunek 1. Przykładowa aparatura analityczno-badawcza

Źródło: opracowanie własne

Szeroko pojęta ochrona życia oraz zdrowia obywateli stanowi obecnie najintensywniej rozwijający się obszar działalności laboratoriów KAS. W szczególności działalność w tym zakresie związana jest z realizacją zapisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Ww. ustawa uprawnia jednostki organizacyjne Krajowej Administracji Skarbowej przy wykonywaniu zadań określonych ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej do wchodzenia w posiadanie środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 w ilościach niezbędnych do przeprowadzenia badań potwierdzających popełnienie przestępstwa.

4. PRZYKŁADOWE BADANIA

Rysunek 2. Przykłady opakowań środków zastępczych (dopalaczy) badanych w Centralnym Laboratorium Celno-Skarbowym.

Źródło: opracowanie własne

Dla przykładu, w 2017 r. do Centralnego Laboratorium Celno-Skarbowego wpłynęło 2478 próbek podejrzanych o zawartość środków odurzających lub substancji psychoaktywnych wykazanych w załącznikach do ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, jak również mogących zawierać substancje psychoaktywne nie wykazane w załącznikach do ww. ustawy - tj. nowe substancje psychoaktywne i środki zastępcze – „dopalacze”. W wyniku przeprowadzonych badań w 1658 próbkach stwierdzono obecność środków odurzających lub substancji

psychoaktywnych, natomiast w 274 próbkach wykazano obecność nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych.

Środkiem zastępczym nazywamy produkt zawierający co najmniej jedną nową substancję psychoaktywną lub inną substancję o podobnym działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty zamiast środka odurzającego lub substancji psychotropowej.

Istotnym jest, że od października 2011 r. w ramach realizacji podpisanego porozumienia pomiędzy Szefem ówczesnej Służby Celnej i Dyrektorem Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii o współdziałaniu Służby Celnej i Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii w zakresie wymiany informacji w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Nowych Narkotykach, Centralne Laboratorium Celno-Skarbowe sporządza i przesyła raporty zawierające wykazy zidentyfikowanych substancji stanowiących środki odurzające i substancje psychotropowe.

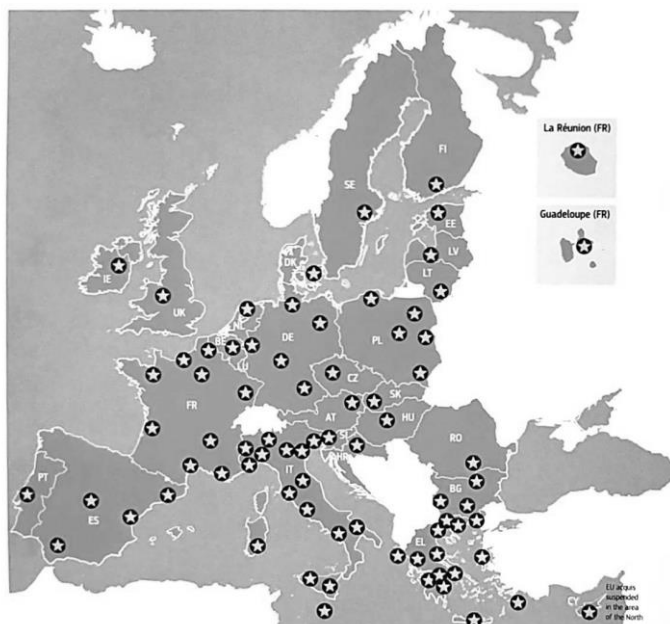
Raporty przesyłane przez Centralne Laboratorium Celno-Skarbowe do KBPN wchodzą w skład corocznego raportu krajowego, który następnie kierowany jest do Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA). Na podstawie danych krajowych, EMCDDA opracowuje coroczny raport o stanie problemu narkotykowego w Europie. Uczestnictwo laboratoriów KAS we wspólnym w UE systemie zbierania danych, przyczynia się do generowania coraz bardziej rzetelnych danych, dotyczących zjawiska narkomanii na poziomie europejskim.

5. WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA

Polskie laboratoria KAS wraz z laboratoriami celnymi poszczególnych krajów członkowskich UE tworzą Europejską sieć laboratoriów celnych, które współpracują ze sobą w ramach grupy powołanej przez Komisję Europejską - CLEN - Customs Laboratories European Network (niegdyś GCL – Group of Customs Laboratories).

Europejska sieć laboratoriów pracuje nad zapewnieniem spójnej wykładni norm technicznych w całej Unii Europejskiej. Pracownicy polskich laboratoriów biorą czynny udział w pracach grupy CLEN, poprzez regularny udział w badaniach biegłości i porównaniach międzylaboratoryjnych, seminariach, warsztatach oraz pracach grup roboczych powoływanych przez Komisję Europejską.

Rysunek 3. Europejska sieć laboratoriów

Źródło: [Luxembourg 2016]

Ważnym osiągnięciem grupy CLEN było opracowanie i udostępnienie elektronicznego podręcznika „SAMANCTA”. Elektroniczny podręcznik „SAMANCTA” przeznaczony jest dla funkcjonariuszy organów celnych oraz podatkowych. W podręczniku zgromadzone zostały szczegółowe informacje z zakresu poboru i zabezpieczania próbek towarów, które są następnie przesyłane do badań laboratoryjnych.

Literatura:

- [1] Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2016; European Customs Laboratories, Experience you can rely on”.
- [2] Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 1030).
- [3] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 sierpnia 2017 r. w sprawie wykazu nowych substancji psychoaktywnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1582).

insp. Robert Ehrmann

Centralne Laboratorium Celno-Skarbowe
Mazowiecki Urząd Celno-Skarbowy
05-402 Otwock, ul. Kolorowa 13
e-mail robert.ehrmann@mf.gov.pl

POLITECHNIKA
OPOLSKA

ISSN 2353-8899

